

УДК 336.14:352(477)

DOI: https://doi.org/10.31521/modecon.V57(2026)-32

Стеценко Т. В., кандидат економічних наук, доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, м. Харків, Україна

ORCID ID: 0000-0003-3836-4785

e-mail: t.v.stetsenko@karazin.ua

Воловод А. М., здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, м. Харків, Україна

ORCID ID: 0009-0005-9660-0223

e-mail: andrii.volovod@student.karazin.ua

Трансформація механізму фінансового вирівнювання місцевих бюджетів в умовах воєнного стану: від формульного підходу до цільового фінансування

Анотація. Метою статті є обґрунтування необхідності трансформації механізму фінансового вирівнювання в Україні. У статті здійснено комплексний аналіз функціонування системи міжбюджетних відносин в Україні в умовах правового режиму воєнного стану. Досліджено теоретико-методичні засади фінансового вирівнювання та виявлено гострі диспропорції, що виникають при застосуванні діючої формули розподілу трансфертів на фоні масової міграції населення, вилучення «військового ПДФО» та руйнування промислової інфраструктури. На основі статистичних даних Міністерства фінансів України та аналізу праць вітчизняних вчених обґрунтовано доцільність переходу від лінійного підходу горизонтального вирівнювання до диференційованої кластерної моделі. Суть кластерного підходу полягає у законодавчому розподілі всіх територіальних громад на кілька специфічних кластерів (груп), кожен з яких матиме власний унікальний режим міжбюджетних відносин. Запропоновано механізм впровадження цільових грантів «стійкості», як дієвої альтернативи базовій дотації для деокупованих та прифронтових територіальних громад.

Ключові слова: бюджетна система; місцеві бюджети; фінансове вирівнювання; міжбюджетні трансферти; реверсна дотація; податкоспроможність; військовий ПДФО.

Stetsenko Tetiana, PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance, V. N. Karazin Kharkiv National University, Kharkiv, Ukraine

Volovod Andrii, Bachelor's Degree Student, V. N. Karazin Kharkiv National University, Kharkiv, Ukraine

Transformation of the Mechanism for Financial Equalisation of Local Budgets Under War Conditions: from a Formula-Based Approach to Targeted Funding

Abstract. Introduction. The unprecedented shocks of wartime—marked by the destruction of industrial capacity, mass migration, and the shutdown of businesses in certain regions—have critically distorted the revenue base for local budgets. These drastic changes necessitate an immediate, science-based reassessment of traditional budgetary regulation and equalization instruments.

Purpose. This article aims to justify the need to reform Ukraine's financial equalization mechanism. To achieve this goal, the following objectives were identified: 1) assessing the impact of armed aggression on Ukraine's financial equalization mechanism, 2) identifying the limiting factors of the current financial equalization system, and 3) formulating proposals to adjust the financial equalization mechanism to account for current changes in Ukraine's economic and demographic situation.

Results. The article provides a comprehensive analysis of how the system of intergovernmental fiscal relations functions in Ukraine under the legal regime of martial law. The article explores the theoretical and methodological foundations of financial equalization and identifies acute disproportions arising from the application of the current formula for distributing transfers. These disproportions are exacerbated by mass population migration, the withdrawal of the "military personal income tax" (PIT), and the destruction of industrial infrastructure. Using statistical data from the Ministry of Finance and analyzing the work of domestic scholars, the article substantiates the need to transition from a linear approach to horizontal equalization to a differentiated cluster model. The article proposes a mechanism for introducing targeted "resilience grants" as an effective alternative to basic dotations for de-occupied and frontline territorial communities.

Conclusions. The current financial equalization model is based on pre-war formulas and outdated demographic statistics. It has outlived its usefulness under the legal framework of martial law. An analysis of actual statistical indicators for Ukrainian communities confirms a severe distortion of the revenue base for local self-government following the withholding of the "military personal income tax". The only viable path forward is to transform the mechanism toward a cluster-based approach, dividing communities into rear, de-occupied, and frontline areas with individual equalization conditions, and

¹Стаття надійшла до редакції: 25.04.2026

Received: 25 April 2026

introducing targeted "resilience" grants. This approach will preserve the viability of local self-government in Ukraine, distribute the burden fairly among regions, and ensure the stability of the state budget during the reconstruction phase.

Keywords: budget system; local budgets; financial equalization; intergovernmental transfers; reverse dotation; tax capacity; military PIT.

JEL Classification: H71; H77.

Постановка проблеми. Ефективне та безперебійне функціонування бюджетної системи України виступає фундаментальною основою забезпечення економічної та національної безпеки держави, що набуває критичного значення в умовах триваючої повномасштабної військової агресії. Протягом багатьох років до початку 2022 року вітчизняна модель міжбюджетних відносин успішно розбудовувалася на принципах фінансової децентралізації. У цій архітектурі місцеві бюджети відігравали ключову роль, а їхня фінансова спроможність та незалежність стимулювалися дієвими механізмами державного регулювання.

Відповідно до норм Бюджетного кодексу України, вітчизняна бюджетна система функціонує на засадах збалансованості, самостійності, справедливості та неупередженості розподілу суспільного багатства [1]. Разом з тим, безпрецедентні шоківі впливи воєнного часу, що супроводжувалися руйнуванням промислового потенціалу, масовою міграцією та зупинкою бізнесу в окремих регіонах, призвели до критичної деформації доходної бази місцевих бюджетів. Такі кардинальні зміни вимагають негайного, науково обґрунтованого перегляду класичних інструментів бюджетного регулювання та вирівнювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-практичні аспекти функціонування місцевих фінансів та міжбюджетних відносин в умовах системних криз перебувають у фокусі постійної уваги провідних вітчизняних вчених. Так, фундаментальні засади стійкості місцевих бюджетів та ефективності трансфертної політики ґрунтовно досліджено у працях І. О. Луніної [2], М. Крупки, О. Замасло, М. Петик та І. Дюг [3]. Необхідність перегляду інструментів горизонтального вирівнювання та вплив воєнного стану на фінансову спроможність територіальних громад розкрито в наукових розвідках Д. В. Танцюра [4], З. Лободиної, В. Дем'янишина, Т. Кізима та С. Савчук [5], Н. В. Прямухіної і Л. Я. Самойленко [6]. Інвестиційний та соціально-економічний потенціал місцевого самоврядування аналізувався Т. В. Стеценко [7; 8] та колективом авторів у складі М. І. Кульчицького, Я. Б. Дропа, М. І. Петик [9]. Водночас, наслідки нещодавніх законодавчих змін щодо адміністрування «військового ПДФО» та трансформація дотаційних механізмів висвітлені у роботах М. В. Тимошенка [10] та М. Кужелева, А. Нечипоренко, С. Стабіаса [11].

Питання фінансового вирівнювання та побудови налагодженої системи міжбюджетних трансфертів також активно досліджуються й іноземними

науковцями та практиками. У праці [12] розглядається залежність між мотивацією місцевих органів влади щодо мобілізації власних ресурсів та обсягами отриманих трансфертів з державного бюджету у Гані. Дане дослідження є дуже співзвучним вдалим спробам мінімізувати «утриманські настрої» при формульному розрахунку базової дотації в Україні. А. Хьюз Халлетт [13] підкреслює необхідність розрізняти інструменти фінансового вирівнювання залежно від очікуваного часового горизонту досягнення цілей: трансферти можуть слугувати дієвим засобом стабілізації регіональної економіки, але для досягнення довгострокових цілей розподілу бюджетного ресурсу тільки їх недостатньо. А. Порту, Ж. Пуїг та Б. Відаль [14] на прикладі Аргентини засвідчують, що механізми корегування можуть мати суттєві розбіжності в залежності від рівня місцевої влади, який розпоряджається бюджетом. М. Е. Лаго, С. Лаго-Пеньяс та Х. Мартінес-Васкес [15] також акцентують увагу на взаємозв'язку між обсягом наданих міжбюджетних трансфертів та послабленням підзвітності та відповідальності місцевих органів влади територіальній громаді, що може спричиняти в подальшому цілу низку конфліктів. Дослідження Т. Васварі та Д. Лонгауер [16] доводить важливість існування неупередженого формульного розподілу бюджетного ресурсу через трансферти, що дозволяє уникати політичного впливу та розподілу дискреційних трансфертів.

Попри потужну наукову базу, стрімкі та руйнівні зміни економічного ландшафту України протягом останніх років формують нагальний запит на розробку принципово нових, адаптивних механізмів фінансового вирівнювання.

Формулювання цілей дослідження. Метою статті є обґрунтування необхідності трансформації механізму фінансового вирівнювання в Україні. Для досягнення поставленої мети були визначені наступні завдання:

- 1) оцінити вплив наслідків збройної агресії на механізм фінансового вирівнювання в Україні;
- 2) виявити обмежуючі фактори діючої системи фінансового вирівнювання;
- 3) сформулювати пропозиції щодо корегування механізму фінансового вирівнювання, що враховуватиме поточні зміни економічної, демографічної ситуації в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фундаментальна проблема діючої моделі фінансового вирівнювання в Україні полягає у глибокій кризі класичного механізму горизонтального вирівнювання. Традиційно вітчизняна система

фінансового вирівнювання базувалася на розрахунку індексу податкоспроможності (ІП) відповідного місцевого бюджету. Цей механізм передбачає співставлення фактичних надходжень податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) у розрахунку на одного мешканця конкретної громади із середнім аналогічним показником по Україні. Застосування цієї лінійної формули означало, що якщо ІП громади становив менше 0,9, вона отримувала базову дотацію з державного бюджету (компенсація 80 % нестачі). Натомість у громад з ІП понад 1,1 вилучалася реверсна дотація (50 % від суми перевищення) [1].

У мирний час такий підхід працював як стимул залучати інвестиції та легалізувати зарплати. Проте сьогодні ця формула виявила критичні вразливості, що яскраво підтверджується статистичними даними Міністерства фінансів України [17] щодо динаміки ПДФО (базового джерела доходів громад) та обсягів

базової дотації.

Як свідчать дані рис. 1, динаміка надходжень ПДФО до місцевих бюджетів у 2021–2025 роках була нерівномірною. У 2023 році надходження зросли до 289,40 млрд грн. У 2024 році, після вилучення «військового ПДФО» на підставі внесення змін в Бюджетний кодекс України [18], надходження становили 257,53 млрд грн. Обсяг базової дотації зріс з 15,7 млрд грн у 2021 році до 16,3 млрд грн у 2022 році, а вже у 2025 році становив 25,53 млрд грн, що свідчить про посилення фінансової залежності окремих громад від державної підтримки. Дана інформація в узагальненому вигляді не дає повного уявлення про негативні зрушення в системі фінансового вирівнювання. Необхідно проводити подальший поглиблений аналіз на рівні окремих місцевих бюджетів, території яких зазнали змін внаслідок військових дій.

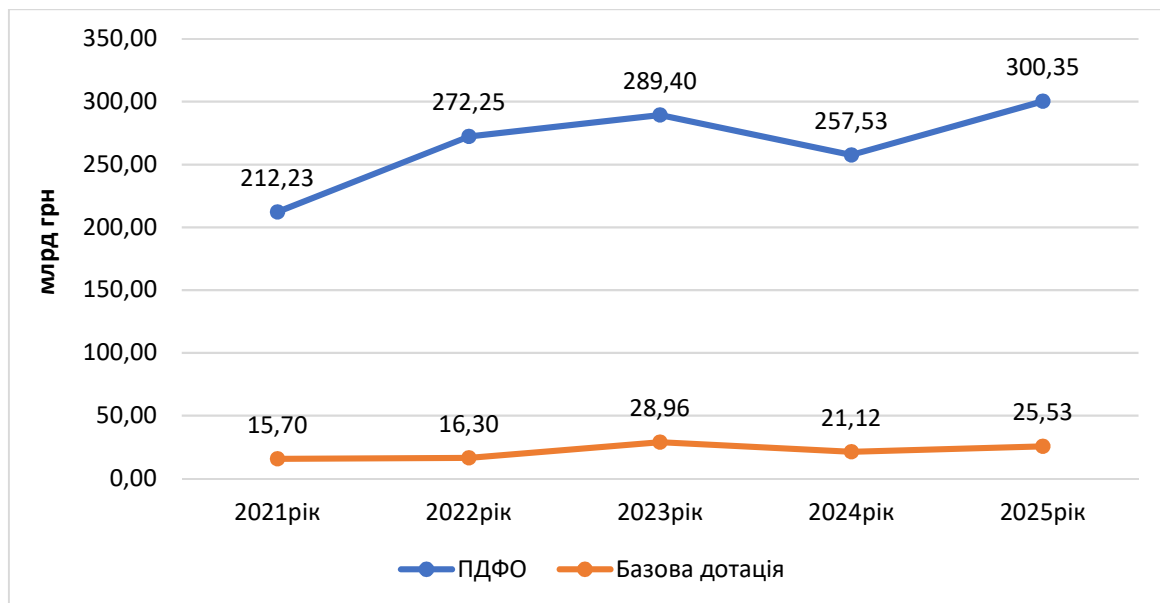

Рисунок 1 – Динаміка надходжень податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) та обсягів базової дотації до місцевих бюджетів в Україні у 2021–2025 р.р.

Джерело: побудовано авторами за даними порталу OpenBudget [17]

Найпершим дестабілізуючим фактором діючої формули визначення обсягів базової/реверсної дотації є наразі повна невідповідність офіційних демографічних даних реаліям. Розрахунки ІП продовжує спиратися на чисельність наявного населення станом на 01.01.2022 року, що ігнорує переміщення понад 5 млн ВПО всередині країни та

мільйонів біженців за кордон [4; 11]. Для наочної демонстрації того, як глибоко війна деформувала класичний формульний підхід, проведемо порівняльний статистичний аналіз індексу податкоспроможності на прикладі трьох реальних територіальних громад (ТГ), які репрезентують різні економічні реалії (див. табл. 1).

Таблиця 1 **Динаміка індексу податкоспроможності (ІП) у репрезентативних громадах (2021 р. в порівнянні з 2023/2024 рр.)**

Назва територіальної громади	Статус / Кластер	ІП до повномасштабного вторгнення (2021 р.)	ІП в умовах воєнного стану (2023-2024 рр.)	Вплив на місцевий бюджет за формулою БКУ
Львівська міська ТГ	Тилова громада-хаб (Захід України)	1,12	1,45	Статус донора. Суттєве зростання обсягів вилучення реверсної дотації (попри критичне навантаження на інфраструктуру через сотні тисяч ВПО та релокований бізнес).
Краматорська міська ТГ	Прифронтowa громада (Донецька обл.)	1,08	0,35	Статус реципієнта. Тотальне руйнування містоутворюючих підприємств (НКМЗ тощо) та евакуація працездатного населення.
Ізюмська міська ТГ	Деокупована громада (Харківська обл.)	0,82	0,11	Критично залежний реципієнт. Знищена база оподаткування, зупинка легального бізнесу.

Джерело: побудовано авторами за даними порталу OpenBudget [17]

Аналіз реальних громад (див. табл. 1) доводить парадоксальність ситуації. Львівська ТГ, яка прийняла колосальний потік переселенців і несе надмірні видатки на комунальну, медичну та освітню інфраструктуру, штучно перетворюється на ще більшого «донора» для державного бюджету, оскільки розрахунок ІП ігнорує фактичне збільшення кількості населення [3]. Натомість для Краматорської та Ізюмської ТГ універсальна лінійна формула втратила економічний сенс: розрив між ними та середньоукраїнським показником набув масштабів, які неможливо згладити стандартною базовою дотацією.

З огляду на ці об'єктивні реалії, виникає нагальна необхідність тимчасово відмовитися від «сліпої» лінійної формули та перейти до диференційованої кластерної моделі бюджетного регулювання. Суть цього підходу полягає у законодавчому розподілі всіх ТГ на кілька специфічних кластерів (груп), кожен з яких матиме власний унікальний режим міжбюджетних відносин [5; 6]:

1. Громади в зоні активних бойових дій (наприклад, Краматорська ТГ). Пропонується повністю скасувати будь-які вилучення та перевести їх на пряме фінансування захищених статей видатків (заробітна плата бюджетникам, оплата енергоносіїв) через гарантовані державні субвенції.

2. Деокуповані території (наприклад, Ізюмська ТГ). Базову дотацію доцільно замінити на цільові «Гранти відновлення». Акцент має зміщуватися з утримання апарату на швидку відбудову критичної інфраструктури та розмінування.

3. Тиллові громади-хаби (наприклад, Львівська ТГ). Необхідно запровадити до формули вирівнювання спеціальний коригуючий демографічний коефіцієнт (Квпо), який враховуватиме кількість офіційно зареєстрованих переселенців і тим самим зменшуватиме розмір несправедливої реверсної дотації.

4. Відносно стабільні тиллові громади. Для них доцільно залишити класичний формульний підхід, але передбачити інноваційний механізм горизонтальних трансфертів: дозволити спрямовувати частину розрахованої реверсної дотації напряму до громад-побратимів із прифронтових територій, минаючи державний бюджет.

Важливим кроком у рамках цієї трансформації має стати зміна філософії фінансування: перехід від безумовних дотацій до цільового фінансування у форматі грантів «стійкості» [9]. Базова дотація, як нецільовий трансферт, надає широку автономію місцевому самоврядуванню, проте в умовах жорсткого дефіциту ресурсів держава зобов'язана максимізувати ефективність витрат. Дослідження підтверджують, що в періоди глибоких криз суттєво зростає ризик нераціонального розпорядження вільними залишками місцевих бюджетів [8]. Грант «стійкості» повинен мати чіткі ключові показники ефективності (KPI), такі як швидкість облаштування бомбосховищ, відновлення систем водопостачання чи забезпечення роботи автономних джерел живлення.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Діюча модель фінансового вирівнювання, побудована на довоєнних формулах та застарілій демографічній статистиці, вичерпала свій інструментальний ресурс в умовах правового режиму воєнного стану. Аналіз реальних статистичних показників українських громад підтверджує глибоку деформацію дохідної бази місцевого самоврядування після вилучення «військового ПДФО». Трансформація механізму в бік кластерного підходу (поділ громад на тиллові, деокуповані та прифронтові з індивідуальними умовами вирівнювання) та запровадження цільових грантів «стійкості» є безальтернативним шляхом. Це дозволить зберегти життєздатність місцевого самоврядування в Україні, справедливо розподілити навантаження між регіонами та забезпечити стійкість бюджетної системи держави на етапі відбудови.

Література:

1. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI ; станом на 01.01.2026 / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
2. Луніна І. О. Публічні фінанси в макроекономічній політиці зростання : монографія / НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозів. НАН України». К., 2020. 440 с. URL: <https://digpub.chite.edu.ua/books/fin/Lunyna.pdf>.
3. Крупка М., Замасло О., Петик М., Дюг І. Фінансова стійкість місцевих бюджетів України в контексті фінансової інклюзії та повоєнного відновлення економіки. *Світ Фінансів*. 2025. № 3(84). С. 8-23. DOI: <https://doi.org/10.35774/SF2025.03.008>.
4. Танцюра Д. В. Децентралізація влади в умовах воєнного стану. *Modern scientific journal (Сучасний науковий журнал)*. 2024. № 4(2). С. 90-97. DOI: <https://doi.org/10.36994/2786-9008-2024-4-12>.
5. Лободіна З., Дем'янишин В., Кізіма Т., Савчук С. Сучасні тенденції розвитку та наслідки трансформації бюджетної системи України в контексті реформування управління публічними фінансами. *Вісник Економіки*. 2022. № 4. С. 38–56. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2021.04.038>.
6. Прямухіна Н. В., Самойленко Л. Я. Адаптація державного бюджету України до умов війни. *Public networks and communications*. 2024. № 1. С. 12-18. DOI: <https://doi.org/10.31558/3083-5895.2024.1.2>.
7. Стеценко Т. В., Пенська І. О., Биканова А. В. Оцінка фінансового вирівнювання доходів місцевих бюджетів: регіональний аспект. *Економіка та суспільство*. 2018. Вип. 15. С. 756–763. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/15_ukr/114.pdf.
8. Городецька Т. Е., Стеценко Т. В., Реkun Д. О. Субвенція на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад: стан, проблеми та перспективи використання. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 29. С. 508–514. https://www.market-infr.od.ua/journals/2019/29_2019_ukr/80.pdf.
9. Кульчицький М. І., Дропа Я. Б., Петик М. І. Формування фінансового потенціалу місцевого самоврядування України в умовах бюджетної децентралізації. *Ефективна економіка*. 2022. № 9. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2022.9.1>.
10. Тимошенко М. В. Підвищення фінансової стабільності місцевих бюджетів в умовах повномасштабного вторгнення: проблеми та перспективи. *Ефективна економіка*. 2024. № 6. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.6.30>.
11. Кузельєв М., Нечипоренко А., Стабіас С. Видатки місцевих бюджетів на відновлення: тенденції, виклики та перспективи. *Економіка та суспільство*. 2025. № 78. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-27>.
12. Central transfers and incentives to collect local revenue among the Central Region of Ghana's local government officials: analysing the flypaper effect / C. Dick-Sagoe and etc. *Humanities and Social Sciences Communications*. 2025. Vol. 12. Article 1075. DOI: <https://doi.org/10.1057/s41599-025-05463-x>.
13. Hughes Hallett A. Fiscal autonomy vs. fiscal federalism in the euro zone. *Economia Politica*. 2017. Vol. 3. P. 179–188. DOI: <https://doi.org/10.1007/s40888-017-0066-2>.
14. Porto A., Puig J., Vidal B. Intergovernmental transfers and dynamic adjustment of subnational budgets. *International Tax and Public Finance*. 2026. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10797-026-09949-5>.
15. Lago M. E., Lago-Peñas S., Martínez-Vázquez J. On the effects of intergovernmental grants: a survey. *International Tax and Public Finance*. 2024. Vol. 31. P. 856–908. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10797-023-09816-7>.
16. Vasvári T., Longauer D. Against the tide: how changes in political alignment affect grant allocation to municipalities in Hungary. *Public Choice*. 2024. Vol. 198. P. 467–492. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11127-023-01138-w>.
17. Державний веб-портал бюджету для громадян (Open Budget) : офіційний сайт. Міністерство фінансів України. URL: <https://openbudget.gov.ua/>.
18. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо забезпечення підтримки обороноздатності держави та розвитку оборонно-промислового комплексу України : Закон України від 08.11.2023 № 3428-IX ; станом на 08.11.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3428-20#Text>.

References:

1. Verkhovna Rada of Ukraine. (2010). *Budget Code of Ukraine*. № 2456-VI. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
2. Lunina, I. O. (2020). *Public Finance in Macroeconomic Growth Policy: A Monograph*. National Academy of Sciences of Ukraine, State Institution "Institute of Economics and Forecasting of the National Academy of Sciences of Ukraine." Kyiv. <https://digpub.chite.edu.ua/books/fin/Lunyna.pdf>.
3. Krupka, M., Zamaslo, O., Petyk, M., & IDiuh, I. (2025). Financial sustainability of local budgets in Ukraine in the context of financial inclusion and post-war economic recovery. *Scientific Journal «World of Finance»*, 3(84), 8-23. <https://doi.org/10.35774/sf2025.03.008>.
4. Tantsiura, D. (2024). Decentralization of authority under the conditions of marital law. *Modern scientific journal*, (4(2), 90-97. <https://doi.org/10.36994/2786-9008-2024-4-12>
5. Lobodina, Z., Demianyshyn, V., Kizyma, T., & Savchuk, S. (2021). Current tendencies of the development and consequences of the transformation of the budget system of Ukraine in the context of public finance management reform. *Herald of Economics*, (4), 38–56. <https://doi.org/10.35774/visnyk2021.04.038>.
6. Priamukhina, N., & Samoilenko, L. (2024). Adaptation of the state budget of Ukraine to the conditions of war. *Public networks and communications*, (1), 12-18. <https://doi.org/10.31558/3083-5895.2024.1.2>.
7. Stetsenko, T. V., Pienska, I. O., & Bykanova, A. V. (2018). Evaluation of income equalization of local budgets: regional aspect. *Economy and Society*, 15, 756–763. https://economyandsociety.in.ua/journals/15_ukr/114.pdf.
8. Gorodetska, T., Stetsenko, T., & Rekun, D. (2019). The subvention for infrastructure development of amalgamated communities: conditions, problems and perspectives of the implementation. *Market Infrastructure*, 29, 508–514. https://www.market-infr.od.ua/journals/2019/29_2019_ukr/80.pdf.
9. Kulchitsky, M., Droga, Ya., & Petyk, M. (2022). Formation of financial potential of local selfgovernment of Ukraine in conditions of budget decentralization. *Efektivna ekonomika*, (9). <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2022.9.1>.
10. Tymoshenko, M. (2024). Increasing the financial stability of local budgets in the conditions of a full-scale invasion: problems

and prospects. *Efektivna ekonomika*, (6). <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.6.30>.

11. Kuzheliev, M., Nechyporenko, A., & Stabias, S. (2025). Local budget expenditures on reconstruction: trends, challenges and prospects. *Economy and Society*, (78). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-27>.

12. Dick-Sagoe, C., Tingu, E.N., Asare-Nuamah, P. et al. (2025). Central transfers and incentives to collect local revenue among the Central Region of Ghana's local government officials: analysing the flypaper effect. *Humanities and Social Sciences Communications*, 12, 1075. <https://doi.org/10.1057/s41599-025-05463-x>.

13. Hughes Hallett, A. (2017). Fiscal autonomy vs. fiscal federalism in the euro zone. *Economia Politica*, 34, 179–188. <https://doi.org/10.1007/s40888-017-0066-2>.

14. Porto, A., Puig, J. & Vidal, B. (2026). Intergovernmental transfers and dynamic adjustment of subnational budgets. *International Tax and Public Finance*. <https://doi.org/10.1007/s10797-026-09949-5>.

15. Lago, M. E., Lago-Peñas, S., & Martinez-Vazquez, J. (2024). On the effects of intergovernmental grants: a survey. *International Tax and Public Finance*, 31, 856–908. <https://doi.org/10.1007/s10797-023-09816-7>.

16. Vasvári, T., & Longauer, D. (2024). Against the tide: how changes in political alignment affect grant allocation to municipalities in Hungary. *Public Choice*, 198, 467–492. <https://doi.org/10.1007/s11127-023-01138-w>.

17. Ministry of Finance of Ukraine. (2026). *State web portal of budget for citizens*. <https://openbudget.gov.ua/>.

18. Verkhovna Rada of Ukraine. (2023). *On Amendments to the Budget Code of Ukraine Regarding the Support of the State's Defense Capabilities and the Development of Ukraine's Defense-Industrial Complex*. № 3428-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3428-20#Text>.

Ця робота ліцензована Creative Commons Attribution 4.0 International License